

PSST... MATURA

PYTANIE JAWNE 46 · MATURA USTNA 2027–2028

WESELE · KONTEKST: PAN TADEUSZ

TAŃCZĄ, BO NIC NIE ROBIĄ

Pytanie jawne 46: „Motyw tańca. Omów zagadnienie na podstawie Wesela Stanisława Wyspiańskiego. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst”. Proponowany kontekst: Pan Tadeusz Adama Mickiewicza. Odpowiedz samodzielnie, zanim rozwiniesz wskazówki.

TEŻA W JEDNYM ZDANIU

Taniec pokazuje, jak działa wspólnota.

GOTOWE ZDANIA NA EGZAMIN

NA POCZĄTEK

Taniec w „Weselu” zaczyna się jako obraz spotkania różnych grup, a kończy chocholim tańcem — znakiem zbiorowej niemocy.

NA ZAKOŃCZENIE, PO KONTEKŚCIE

Polonez w „Panu Tadeuszu” buduje wspólnotę, chocholi taniec pokazuje jej paraliż — ten sam motyw, inne pytanie o przyszłość.

SCHEMAT ODPOWIEDZI

Porównaj dwa tańce w samym „Weselu” — co obiecywał pierwszy, co odstąpił ostatni. Koniecznie moment utraty rogu, bo bez niego finał traci sens. Kontekst: polonez Podkomorzego i Zosi. I pytanie na koniec: czy taniec zbliża ludzi, czy tylko daje im złudzenie, że są razem?

Chcesz mieć to pytanie z głowy? W książce „Psst... matura” masz wszystkie 76 pytań: tezę, gotowe zdania, plan, pułapki i trening — a w tomie 2 wzorcowe wypowiedzi. Zajrzyj: niekazmuliczyc.pl/psst/

SPRAWDŹ SIĘ

Odpowiedz najpierw sam(a) — kierunek odpowiedzi zakryj kartką.

1. Postaw tezę — Dlaczego taniec w tym dramacie pokazuje stan wspólnoty?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Na początku taniec daje obraz spotkania chłopów i inteligencji. W finale wspólny ruch zostaje pozbawiony celu i symbolizuje bezwład po zmarnowaniu szansy na działanie.

2. Zinterpretuj wesele — Co sugeruje weselny taniec i co ujawniają rozmowy gości?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Wspólna zabawa sugeruje możliwość zbliżenia grup społecznych. Rozmowy Czepca z Dziennikarzem oraz Radczyni z Kliminą pokazują jednak dystans i stereotypy. Taniec sam nie tworzy porozumienia.

3. Wyjaśnij finał — Jaki związek mają złoty róg, Jasiek i chocholi taniec?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Wernyhora przekazuje Gospodarzowi misję i róg, a Gospodarz oddaje róg Jaśkowi. Jasiek gubi go, gdy schyla się po czapkę z pawimi piórami. Nie pada sygnał do czynu; Chochół prowadzi weselników w taniec, który symbolizuje zbiorową niemoc.

4. Dodaj kontekst — Czym różni się polonez w księdze XII *Pana Tadeusza*?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Podkomorzy prowadzi poloneza z Zosią; za nimi ustawiają się kolejne pary. Taniec pokazuje tradycję i wyobrażenie wspólnego rytmu w atmosferze nadziei związanej z Napoleonem. U Wyspiańskiego ostatni taniec pokazuje utratę zdolności do działania.

5. Pytanie komisji — Dlaczego Wyspiański kończy dramat tańcem, a nie bitwą?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Bo chce pokazać niemoc: zamiast czynu jest ruch w kółko. To diagnoza, nie pochwała.

6. Pytanie komisji — Czy wspólny taniec może naprawdę łączyć ludzi?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Może, ale tylko gdy idzie za nim rozmowa i wspólna sprawa. W „Weselu” jej brakuje.